

Яковенко В.С.

кандидат економічних наук, доцент;

Канаховська К.Е.

студентка,

*Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара*

СПЕЦИФІКА ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Функціонування підприємства – це складний динамічний процес, що є результатом неперервного циклічного руху грошових потоків. Однією із проблем, що виникають перед підприємствами в сучасних умовах, є відновлення і збереження динаміки циклів операційної, інвестиційної і фінансової діяльності, що є запорукою необхідної ліквідної позиції підприємства і реалізації його попиту на кошти.

Вирішення цієї проблеми неможливе без глибоких досліджень економічних механізмів, що визначають грошові потоки кожного окремого суб'єкта господарювання [2].

Таким чином, існує нагальна потреба в розробці методики обліку, контролю і аналізу грошових потоків, підвищенні наукової обґрунтованості прийняття фінансових рішень в умовах нестабільності та ризику, розробці системи аналітичних і модельних засобів управління коштами.

Необхідність в організації обліку, контролю та економічного аналізу грошових потоків на підприємствах обумовлена існуванням практичних потреб фінансового управління, що стоять на рівні проблеми виживання окремих підприємств, галузей і виходу із кризового стану економічної системи в цілому.

Основними нормативними актами, що регламентують здійснення операцій з грошовими коштами є:

1. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Нацбанку України від 15.12.2004 р. № 637 із наступними змінами та доповненнями.

2. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті від 21 січня 2004 року за № 22.

3. Указ Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» від 12 червня 1995 року за № 436/95 із наступними змінами та доповненнями.

4. Постанова Правління Національного банку України «Про встановлення граничної суми готівкового розрахунку» від 09 лютого 2005 року за № 32.

У процесі господарської та іншої діяльності підприємства постійно вступають у взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання при здійсненні угод, що оформлюються і закріплюються договорами: з постачальниками – за одержані від них товарно-матеріальні цінності, з покупцями – за придбані ними товари, з банками – за одержання коштів і погашення кредитів, з іншими юридичними та фізичними особами – за

транспортні та інші послуги, електроенергію, паливо тощо, з працівниками – із заробітної плати, наданих їм позик тощо [1].

За допомогою результатів аналізу грошових потоків і контрольних заходів, здійснених на підприємстві з приводу виявлення відхилень в обліку касових і розрахункових операцій, можна знайти нові раціональніші шляхи використання грошових коштів; запропонувати заходи з мінімізації негативних та оптимізації позитивних грошових потоків; визначити наявність і стан власної заборгованості перед кредиторами та вживати певних заходів з її усунення; встановити проблемні ділянки в управлінні дебіторською заборгованістю [3].

Проблемами внутрішнього контролю є: необхідність формування єдиних концептуальних засад організації державного фінансового контролю; створення єдиного правового поля розвитку системи фінансового контролю; формування нових і удосконалення діючих форм і процедур фінансового контролю; переходу від контролю, який здійснюється після завершення фінансово-господарських операцій, до контролю, який передуює прийняттю управлінського рішення або здійснюється на стадії його виконання в межах звітного року; розробки комплексу заходів щодо запобігання порушенням з урахуванням оцінки ризиків: об'єктивної оцінки системи управління державними ресурсами, визначення «слабких» ланок у фінансово-господарській діяльності підприємств, установ та організацій, у яких потенційно можуть бути або є порушення, визначення їх причин та обставин, надання керівникам рекомендацій щодо можливих шляхів усунення порушень та недопущення їх у майбутньому; удосконаленні методик внутрішнього фінансового контролю; оптимізації організаційних структур суб'єктів внутрішнього фінансового контролю; удосконаленні кадрового забезпечення системи фінансового контролю; створення адекватної сучасним умовам інформаційної інфраструктури [4].

Необхідним заходом є розробка плану контролю за дотриманням касової та розрахунково-платіжної дисципліни та ряду робочих документів, які чітко визначають заходи щодо перевірки наявності грошових коштів і стану заборгованості підприємства (як дебіторської, так і кредиторської), сприяють детальному вивченню первинних документів і визначенню законності господарських операцій. При дотриманні систематичного та наскрізного внутрішньогосподарського контролю за грошовими коштами та розрахунковими операціями підприємство може зменшити витрати на сплату фінансових санкцій, підвищити ефективність управлінських рішень, виявити негативні фактори у вузьких ділянках обліку і цим самим зменшити їх негативний вплив на фінансові результати підприємства та впливати на економію витрат.

Список використаних джерел:

1. Гранова Р. О. Грошові кошти. Розрахунки: Бухгалтерський облік / Р. О. Гранова. – К.: ЦУЛ, 2010. – 207 с.
2. Мельниченко В. О. Методологічні основи обліку грошових потоків / В. О. Мельниченко. – 2013. – № 7. – С. 5-6.

3. Рященко О. Л. Мистецтво жити без грошей / О. Л. Рященко // Дебет- Кредит. – 2009. № 50. – С. 5-7.

4. Ткаченко Н. М. Теоретико-методологічні проблеми формування бухгалтерського обліку / Н. М. Ткаченко. – К.: А.С. К., 2009. – 352 с.

Яковенко В.С.

кандидат економічних наук, доцент;

Куляба В.О.

студентка,

*Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ВИРОБНИЧОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

В умовах сучасної економічної кризи в Україні досить велика кількість підприємств та організацій знаходиться в скрутному становищі, маючи досить велику проблему неплатежів. Однією з головних умов підтримки необхідного рівня ліквідності і платоспроможності підприємств, що функціонують в умовах ринку, є ефективне управління поточною дебіторською заборгованістю.

Дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. В свою чергу, дебітори – це юридичні або фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів [1, с. 77].

Дебіторська заборгованість має значну питому вагу в складі поточних активів і впливає на фінансовий стан підприємства. Значення аналізу дебіторської заборгованості особливо зростає в період інфляції, коли іммобілізація власних оборотних активів стає дуже не вигідною.

Для здійснення аналізу дебіторської заборгованості та прийняття управлінських рішень важливе значення має повнота і об'єктивність інформації. Вирішення багатьох проблемних питань дозволить значно вдосконалити організацію та методику обліку розрахунків з дебіторами.

Серед основних недоліків існуючої системи обліку та аналізу дебіторської заборгованості можна визначити такі:

а) для прийняття зацікавленими особами адекватних та вчасних рішень щодо існуючої політики управління істотне значення мають актуальність і якість інформації про стан розрахунків з дебіторами, що формується на базі даних бухгалтерського обліку конкретних суб'єктів господарювання.

Однак форма бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, яку рекомендували нормативно, не враховує специфіки даного активу, що зумовлює наявність різних ознак його класифікації і велику кількість методів оцінювання. Так, рекомендована нормативами форма